

ACTIVITEITENVERSLAG

2008

Amsterdam, 03 juni 2009

PARTIJ VAN DE ARBEID

Inhoud

Hoofdstuk 1. Directie en bestuurssecretariaat	5
1.1 Partijbestuur	5
1.1.1 Algemeen	5
1.2 Bedrijfsherinrichtingsplan	5
1.3 Contacten met neveninstellingen	5
1.4 Bijzondere bijeenkomsten	6
1.4.1 Congres vrijdag en zaterdag 13 en 14 juni 2008 te Breda	6
1.4.2 Politiek Forum vernieuwd naar Politieke Ledenraad	6
1.4.3 Adviesraad Verenigingszaken	6
1.5 Partijcommissies	7
1.5.1 Presidium	7
1.5.2 Adviesteam Kommer en Kwel	7
1.5.3 Beroepscommissie	7
1.5.4 Reglementencommissie	7
1.5.5 Adviescommissie kandidaatstelling	8
1.6 Diverse bijeenkomsten	8
1.6.1 Ledenbijeenkomsten m.b.t. de plannen van het Partijbestuur.	8
1.6.2 1 mei viering 2008	8
1.6.3 Ledenbijeenkomsten Arbeid en Participatie 2 t/m 6 juni	8
1.6.4 Scenariobijeenkomsten Arbeid 7 oktober t/m 28 oktober	8
1.6.5 Economendebat 3 december 2008	8
1.6.6 Den Uyllezing 15 december 2008	9
1.7 Partijgroepen en netwerken	9
1.7.1 Ouderenbeurs 2008 17 september tot en met 21 september.	10
Hoofdstuk 2. Internationaal secretariaat	11
2.1 Algemeen	11
2.2 Socialist International (SI)	11
2.2.1 SI Presidium	11
2.2.2 SI Council	11
2.2.3 SI Congres	11
2.2.4 SI Migration committee	12
2.2.5 SI Ethics committee	12
2.2.6 Socialist International Women (SIW)	12
2.2.7 Gabriëlle Proft Fund	12
2.3 Partij van Europese Socialisten (PES)	12
2.3.1 PES-Presidium	12
2.3.2 PES-Coördinatie	12
2.3.3 PES Prime ministers en PES leaders meetings	13
2.3.4 PES Development Ministers meetings	13
2.3.5 PES Diversity Netwerk	13
2.3.6 PES Activist forum 'a strong voice for European Social Democracy'	13
2.3.7 PES council in Madrid	13
2.3.8 PES event op Wereld Aids Dag	13
2.3.9 PES delegatie naar China	13
2.3.10 General Assembly Foundation for European Progressive Studies (FEPS)	14
2.3.11 Ecosy summercamp – diversiteit en democratie in Europa	14
2.3.12 PES congresdelegatie 2003 - 2008	14
2.3.13 Kandidaatstelling PES congresdelegatie 2008 - 2010	14

2.3.14	PES congresdelegatie 2008 - 2010	14
2.4	Internationale partijdelegaties/vertegenwoordigingen	15
2.5	Congressen zusterpartijen en Democratische conventie USA	15
2.5.1	5 – 6 juni – SDP congres, Finland	15
2.5.2	24 t/m 28 augustus - Democratische conventie, USA	15
2.5.3	22 t/m 24 september – Labour Party congres, Groot- Brittanië	15
2.5.4	14 juni - Internationaal bezoekersprogramma tijdens PvdA congres in Breda	15
2.6	Europa	16
2.6.1	Landelijk PvdA Europeanetwerk	16
2.6.2	12 januari - Symposium ‘Europa en China’	16
2.6.3	31 januari - Europa centraal – PvdA Purmerend	16
2.6.4	7 maart - Debat met studenten over ‘werken en leren in Europa’	16
2.6.5	15 maart – oprichtingsbijeenkomst PvdA werkgroep Europa Noord-Brabant	16
2.6.6	19 april – Input bijeenkomst Europees verkiezingsprogramma	16
2.6.7	7 juni 2008 – Input bijeenkomst Europees verkiezingsprogramma	16
2.6.8	14 juni 2008 – Input bijeenkomst Europees verkiezingsprogramma	17
2.7	Armoedebestrijding, Ontwikkelingssamenwerking en Internationale solidariteit	17
2.7.1	23 mei - publieksbijeenkomst fragiele staten: Soedan en Tsjaad (deel 1 drieluik)	17
2.7.2	7 november – publieksbijeenkomst fragiele staten: hoorn van Afrika (deel 2 drieluik)	17
2.8	Speeches en bijeenkomsten over Internationale solidariteit	17
2.9	Actuele politiek	17
2.9.1	11 februari - Publieksbijeenkomst over de politieke situatie in Kenia	17
2.9.2	25 maart - Publieksbijeenkomst over de verkiezingen in Zimbabwe	18
2.9.3	19 april – Discussie over mensenrechten in Birma	18
2.9.4	23 oktober – bijeenkomst over de Amerikaanse presidentsverkiezingen	18
2.10	Website en nieuwsbrief	18
2.11	PES Women	18
2.12	ESO	19
2.12.1	ESO conferentie Europa en pensioenen, Brussel	19
2.12.2	ESO seminar Ouderen en de arbeidsmarkt	19
2.13	ZNC - Zuid-Noord Commissie	19
2.14	Stichtingen	19
Hoofdstuk 3.	Unit Verenigingszaken	20
3.1	Consulenten	20
3.2	Training & Opleiding	21
3.2.1	ROSA-leergang	21
3.2.2	Trainingsdagen en opleidingsdagen	21
3.2.3	OpMaat-trainingen	21
3.2.4	Verder	21
3.3	Scouting en werving	21
3.3.1	Activiteiten	21
3.4	Ledenmanagement	22
3.4.1	Taken:	22
3.4.2	Activiteiten:	22
3.5	Ombudswerk	22
3.6	Diversiteit	23
Hoofdstuk 4.	Unit Services.	24
4.1	Financiën en administratie	24
4.2	Informatisering en automatisering	24
4.3	Faciliteiten en logistieke dienstverlening	24
4.4	Personeelszaken.	24

Hoofdstuk 5. Unit Politiek Strategische Organisatie	25
5.1 Communicatie	25
5.1.1 Website	25
5.1.2 Gedrukte Pers	25
5.1.3 Zendtijd Politieke Partijen	26
5.1.4 Youtube	26
5.2 Kenniscentrum / Politiek Strategische Unit	26
5.2.1 Inleiding	26
5.2.2 activiteiten	27

1. Directie en bestuurssecretariaat

1.1 Partijbestuur

1.1.1 Algemeen

Het partijbestuur is het door het congres gekozen orgaan dat belast is met de algemene leiding van de partij, het beheer van de partijorganisatie en het uitvoeren van taken en bevoegdheden die hem zijn toegewezen. Het partijbureau ondersteunt het landelijk PvdA-bestuur in de dagelijkse uitvoering.

De samenstelling van het partijbestuur is in 2008 ongewijzigd gebleven ten opzichte van 2007

Lilianne Ploumen	Partijvoorzitter
Jan Hamming	Vice-voorzitter
Marije Laffeber	Internationaal secretaris
Bouke Arends	Penningmeester
Siepie de Jong	Partijbestuurslid
Keklik Yucel	Partijbestuurslid
Marja Bijl	Partijbestuurslid
Piet Bijl	Partijbestuurslid
Anja van Gorsel	Partijbestuurslid
Nora Kasrioui	Partijbestuurslid
Guido Reehuis	Partijbestuurslid

Adviserende leden:

Wouter Bos	Lijsttrekker 2 ^e Kamer Verkiezingen 2006, politiek leider
Mariëtte Hamer	Fractievoorzitter Tweede Kamer (Jacques Tichelaar vanaf januari 2008 wegens ziekte afwezig. Vanaf april 2008 officieel opgevolgd door Mariëtte Hamer, die hem sinds zijn afwezigheid verving
Han Noten/Marijke Linthorst	Fractievoorzitter Eerste Kamer / Lid eerste Kamer, plaatsvervanger
Ieke vd Burg/Jan Marinus Wiersma	Delegatieleider Nederlandse leden in de socialistische fractie in het Europees Parlement / Lid Europees Parlement, plaatsvervanger
Monika Sie	Directeur Wiardi Beckman Stichting
Michiel Emmelkamp	Voorzitter Jonge Socialisten tot medio 2008, daarna Sven Stevenson

1.2 Bedrijfsherinrichtingsplan

In 2008 is op het partijbureau het bedrijfsherinrichtingsplan geïmplementeerd. Hierdoor zijn er drie nieuwe units gevormd: Services (waaronder o.a. ledenadministratie, ICT ondersteuning en financiële administratie), Verenigingszaken (waaronder o.a. consultants, ledenwerving, opleidingen en scouten) en Politiek Strategische Ondersteuning (waaronder communicatie, website en campagnes). Daarnaast functioneert er een bestuurssecretariaat ter ondersteuning van directie en het partijbestuur en de officiële gremia in de partij. Er hebben bezuinigingen plaatsgevonden en er zijn contracten niet verlengd, waardoor het al met al een onrustig jaar is geweest.

1.3 Contacten met neveninstellingen

Het partijbestuur heeft op verschillende wijze contact onderhouden met de besturen van de Wiardi Beckman Stichting (WBS), het Centrum voor Lokaal Bestuur (CLB), de Evert Vermeer Stichting (EVS), de Jonge Socialisten (JS), de Anne Vondeling Stichting (AVS) en de Alfred Mozer Stichting (AMS), in de volksmond de 'neveninstellingen'. De besturen van de neveninstellingen worden ieder uitgenodigd voor een gesprek met het voltallige partijbestuur. De inzet is om aan de hand van beleidsverslagen en werkplannen van de desbetreffende instelling te bezien in hoeverre samenwerking te realiseren is bij

speciale projecten van partij of neveninstelling. Met het CLB zijn in 2008 afspraken gemaakt om de samenwerking op het gebied van opleidingen en scouten te intensiveren.. Deze afspraken vloeien voort uit het bedrijfsherinrichtingsplan dat in 2008 is vastgesteld.

1.4 Bijzondere bijeenkomsten

1.4.1 Congres vrijdag en zaterdag 13 en 14 juni 2008 te Breda

Het congres is het hoogste orgaan binnen de partij. Het bestaat uit de afgevaardigden van de afdelingen en de leden van het partijbestuur. Het aantal afgevaardigden waarop de afdeling recht heeft, is gebaseerd op het aantal leden dat de afdeling telt. Het congres telt ruim 450 afgevaardigden. Het ledental is ook bepalend voor het aantal stemmen dat een afgevaardigde kan uitbrengen. Besluitvorming op het congres vindt plaats op basis van 'gewogen' stemmen. Ook de leden van het partijbestuur hebben stemrecht. In deze verslagperiode kwam het congres een keer bijeen.

Op dit congres stond de resolutie Arbeid en Participatie centraal en de invoering van meer democratie voor de leden. Het congres werd gehouden in het Chasse Theater te Breda. Gedurende het twee-daags congres werd een uitgebreid wandelgangenprogramma georganiseerd.

1.4.2 Politiek Forum vernieuwd naar Politieke Ledenraad

Sinds maart 2001 was er voor discussie en meningsvorming binnen de Partij van de Arbeid het Politiek Forum ingesteld, een forum dat met leden van de Eerste en Tweede Kamerfractie, Eurofractie en partijbestuur discussieert over nationale, Europese en internationale politieke kwesties en functioneert als arena voor debat. Het Forum telde 95 leden, te weten afgevaardigden van de 25 grootste afdelingen, de gewesten, de twee stadsregio's (Amsterdam en Rotterdam), doelgroepenorganisaties (Landelijke Adviesgroep Ouderen, Jonge Socialisten, PvdA-VrouwenNetwerk (PVN) en Multi-Etnisch Vrouwenennetwerk (MEV)) en vertegenwoordigers van Wiardi Beckman Stichting en Evert Vermeer Stichting. Voorts werden 30 forumleden rechtstreeks gekozen.

In 2008 is besloten om het Politiek Forum te vervangen door de Politieke Ledenraad.

In april 2008 vond in de Jaarbeurs te Utrecht de laatste bijeenkomst onder de naam Politiek Forum plaats. Hierin stond het rapport van de commissie Dijsselbloem over onderwijsvernieuwing centraal.

Op 20 december 2008 vond de eerste Politieke Ledenraad plaats. Meer dan 250 partijgenoten kwamen bijeen om te discussiëren over het drugsbeleid, legde Mariette Hamer verantwoording af over de het parlementaire werk van de fractie, spraken de leden over de mondiale economische crisis en werd de uitslag bekend gemaakt van de ledenraadpleging voor de verkiezing van de lijsttrekker van Europa. Ook maakten mensen kennis met de net aangetreden minister van Wonen, Wijken en Integratie, Eberhard van der Laan. Nieuw aan de ledenraad is dat gewone leden ook spreek en stemrecht hebben naast de afgevaardigden. Veel leden maakten er gebruik van.

1.4.3 Adviesraad Verenigingszaken

Het partijbestuur acht de advisering van afdelingen en gewesten voor de besluitvorming over verenigingszaken essentieel voor een goed functioneren van de partijorganisatie. Daarom is er de Adviesraad Verenigingszaken (AV). In dit adviesorgaan van het partijbestuur heeft vanuit ieder bestuur van de afdelingen met meer dan 500 leden en vanuit de twaalf gewestelijke besturen telkens één lid zitting.

De Adviesraad kwam in 2008 acht keer bijeen op de volgende data: 5 februari, 11 maart, 15 april, 20 mei, 1 juli, 23 september, 28 oktober en 9 december. De vergaderingen vinden plaats in de vergaderzaal op het partijbureau en staan onder leiding van het presidium.

1.5 Partijcommissies

1.5.1 Presidium

Op het congres van juni 2008 is er een nieuw presidium gekozen. Het presidium bestaat uit negen leden, tweejaarlijks gekozen door het congres. De volgende leden zijn gekozen : Rob Beek (voorzitter), Myriam Bergervoet, Tjeerd van Dekken, James Lidt van Jeude, Nina Tellegen, Petra Reijntjes, Bert Blase, Marnix Norder en Fleur Imming. Het presidium bereidt het traject naar het congres voor en leidt de discussies en de besluitvorming op het congres. Voorts is het presidium verantwoordelijk voor het leiden en modereren van de discussies in de Adviesraad Verenigingszaken en de Politieke Ledenraad. Het presidium komt met regelmaat bijeen.

Vanwege het feit dat het presidium het orgaan is dat toeziet op een goede en transparante naleving van besluitvormingsprocessen binnen de partij, fungeert het ook als stembureau en stelt het de uitslag vast van ledenraadplegingen.

In 2008 is er één ledenraadpleging uitgeschreven, te weten die over de verkiezing van de lijsttrekker van de Partij van de Arbeid voor de Europa. Deze ledenraadpleging duurde van 8 tot 19 december 2008. Op 20 december 2009 werd de uitslag van deze ledenraadpleging bekend gemaakt. Aan de ledenraadpleging deden mee: Hannah Belliot, Thijs Berman, Kris Douma en Jacques Monasch. Thijs Berman werd verkozen tot kandidaat-lijsttrekker. Voorafgaand aan de ledenraadpleging zijn de 4 lijsttrekkers kandidaten onderworpen aan een integriteitsscreening.

1.5.2 Adviesteam Kommer en Kwel

Politiek is emotie en bij emotie horen conflicten. Met enige regelmaat ontstaan er in afdelingen en fracties problemen die op enig moment gemeld worden aan het partijbestuur. Het partijbestuur tracht dan een oplossing te bewerkstelligen. Ter ondersteuning is het PvdA-Adviesteam ingesteld. Een team van ervaren en deskundige partijgenoten die - zodra er een conflict wordt gesignaleerd en helder is wat de aard en inhoud ervan is - voor het partijbestuur onderzoek doet. In deze onderzoeksfase wordt met alle betrokkenen gesproken en wordt er een advies aan het partijbestuur opgemaakt. Op basis hiervan kan het partijbestuur dan besluiten nemen. De invoering van het dualisme in de gemeenteraden en Provinciale Staten heeft op verschillende plekken de verhoudingen op scherp gezet, waardoor actieve bemiddeling vanuit het partijbestuur soms noodzakelijk was.

In 2008 heeft de afdeling Kommer&Kwel wederom in tientallen afdelingen/fracties in actie moeten komen. Niet elke keer was het nodig om leden van het Adviesteam in te schakelen -soms is een of meerdere keren telefonisch advies geven voldoende of het op afstand begeleiden van het proces-, maar in een aantal gevallen waren de conflicten zo groot dat het noodzakelijk was om een poging tot mediation te doen of om een commissie van onderzoek in te stellen.

1.5.3 Beroepscommissie

De beroepscommissie bestaat uit drie leden, te verkiezen door het congres voor een periode van vier jaar. Cathrijn Haubrich (voorzitter) Maarten Oosterhagen en Henk Peeters. Vervangende leden zijn Winnie Blok, Peter de Haan en Patricia Dijksteel. Ambtelijke ondersteuning wordt verleend door Elske van der Veer (PvdA-bestuurssecretariaat).

In de periode 2008 kreeg de beroepscommissie twee zaken voorgelegd, waarover zij een bindende uitspraak deed. Het betrof het door het partijbestuur geëiste aftreden van een afdelingsbestuur, hetgeen door de beroepscommissie werd teruggedraaid. De tweede zaak betrof het beroep tegen de uitslag van de ledenraadpleging. Dit beroep is op inhoudelijke gronden afgewezen (in 2009).

1.5.4 Reglementencommissie

De Reglementencommissie is een door het partijbestuur ingestelde commissie, die het partijbestuur gevraagd en ongevraagd adviseert over de statuten en reglementen van de PvdA. Leden van de Reglementencommissie waren: Arie de Jong (voorzitter), Jan Reerink, Judith de Jong en Aleid Wolfsen. Ambtelijke ondersteuning werd in 2008 verleend door Elske van der Veer (PvdA-bestuurssecretariaat). De

Reglementencommissie heeft het partijbestuur meermalen geadviseerd in de aanpassing en toepassing van de statuten en reglementen.

1.5.5 Adviescommissie kandidaatstelling

Deze commissie had in 2008 als taak de opstelling van de ontwerpkandidatenlijsten voor de verkiezingen voor het Europees Parlement van 2009. Tot commissievoorzitter werd benoemd Jetta Klijnsma. Leden van de commissie waren: Anja van Gorsel, Guido Reehuis, Marije Laffeber, Hein Labruyere, Jacques Wallage en Hamit Karakus. Op maandag 9 februari heeft het partijbestuur de kandidatenlijst voor het Europees Parlement vastgesteld.

1.6 Diverse bijeenkomsten

1.6.1 Ledenbijeenkomsten m.b.t. de plannen van het Partijbestuur.

Het partijbestuur is in 2008 doorgegaan met de uitvoering van de opdrachten van de Commissie Vreeman en de uitspraken van het Congres van oktober 2007. Ideeën voor een vereniging met méér inspraak en mínder toespraak, voor het voeren van een permanente campagne, voor scouting en opleiding en nog veel meer. Samen met de ledenwerkgroepen de Rooie Veren, de Commissie Meer Pit! en de Tweede Kamerfractie organiseerde het Partijbestuur een rondgang door het land om met de leden van gedachten te wisselen over haar plannen. Na een plenaire introductie van onze plannen door de partijvoorzitter viel het programma uiteen in drie ideeënronde:

- Een Partij van de Inhoud: over de inhoudelijke koers van de partij en de door het Partijbestuur tot speerpunten aangewezen thema's arbeid, integratie en publieke sector.
- Een Democratische Partij: over de partijdemocratie, stem en spreekrecht op het congres, een versterkt Politiek Forum etc.
- Een Partij voor de Mensen: over permanente campagne, scouting en opleiding en het versterken van het clubgevoel.

De bijeenkomsten vonden plaats op de dagen, zondag 9 maart: Heerenveen, maandag 10 maart: Arnhem, woensdag 12 maart: Rotterdam, vrijdag 14 maart: Weert, zaterdag 15 maart

1.6.2 1 mei viering 2008

Op de Paasheuvel werd de jaarlijkse 1 mei viering gehouden. Op de plek waar de AJC vroeger haar hoogtijdagen had, kwamen honderden PvdA-ers bijeen. Mariette Hamer, Bert Koenders en Lilianne Ploumen hielden toespraken en reikten speldjes uit.

1.6.3 Ledenbijeenkomsten Arbeid en Participatie 2 t/m 6 juni

Het congres van 13 en 14 juni stond geheel in het teken van arbeid. Ter voorbereiding op dit congres en de uitkomsten van de commissie Bakker organiseerde de PvdA drie landelijke bijeenkomsten over dit thema. Deze bijeenkomsten vonden plaats op maandag 2 juni, in Krommenie, woensdag 4 juni 2008 in Roermond en vrijdag 6 juni 2008 in Assen

1.6.4 Scenariobijeenkomsten Arbeid 7 oktober t/m 28 oktober

Het thema arbeid stond in 2008 bij het partijbestuur centraal. In het kader van het traject Arbeid werden drie landelijke bijeenkomsten georganiseerd met onder andere Mariëtte Hamer, Lilianne Ploumen, Jacques Tichelaar, Paul Kalma, Mei Li Vos en Jan Hamming. Deze bijeenkomsten vonden plaats in Haarlem op Datum: 7 oktober 2008, Eindhoven op 21 oktober 2008 en Groningen 28 oktober 2008. Tijdens deze bijeenkomsten werden diverse scenario's besproken en werd een DVD vertoond. Deze scenario's en DVD zijn ook naar alle afdelingen gestuurd.

1.6.5 Economendebat 3 december 2008

Het bestuur van de PvdA heeft in samenwerking met de PvdA fractie in de Tweede Kamer een speciale expert bijeenkomst georganiseerd over de Financiële Crisis. Deze bijeenkomst met Wouter Bos en Mariette Hamer vond plaats op woensdag 3 december in het gebouw van de oude Nutsspaarbank 'Het Nutshuis' in Den Haag. Doel van de bijeenkomst was om zoveel mogelijk economische kennis en

deskundigheid bijeen te brengen om te discussiëren over de financiële crisis. Experts op dit terrein konden op deze bijeenkomst hun advies geven over de toekomstige koers van de PvdA.

1.6.6 Den Uyllezing 15 december 2008

De Den Uyl-lezing vindt eenmaal per jaar plaats en wordt georganiseerd onder verantwoordelijkheid van de onafhankelijke Stichting 'Dr J.M. den Uyl-lezing'. De Den Uyl-lezing begeeft zich in de keuze van spreker en onderwerp op het snijvlak van politiek, cultuur en wetenschap. Er wordt een interdisciplinaire inslag benadrukt, zodat over de grenzen van hetzij de politiek, de economie of de cultuur heengekeken wordt. Voor het uitspreken van de lezing worden vooraanstaande personen uit het culturele, wetenschappelijke of politieke leven gevraagd, van wie een diepgravende en creatieve inbreng verwacht wordt. Van de lezing kan een impuls uitgaan voor het progressieve denken over de (internationale) samenleving. De lezing in 2008 werd op 15 december 2008 gehouden door topeconoom Willem Buiters. In de lezing 'Lessons from the global credit crisis for social democrats' gaf hij een zeer gedetailleerde analyse over de kredietcrisis: waarom ging het mis en wat zijn de gevolgen? Als co-referent trad professor Arnoud Boot van de UvA op.

1.7 Partijgroepen en netwerken

De PvdA kent vele adviesgroepen, commissies, werkgroepen en netwerken. Het Homo-emancipatie netwerk; Landelijke Adviesgroep Ouderen (LAO); Landelijke werkgroep Milieu en Energie (LME); Werkgroep Patiënt Centraal (WPC); Juristennetwerk (JN); Vrouwen in de PvdA (VIP); Multi Etnisch Vrouwenetwerk (MEV). In 2008 kwamen er 2 nieuwe werkgroepen bij. Deze draaiden het jaar 2008 op proef. Dat waren de werkgroep Handicap en Beleid en de Rode Ondernemers.

Deze diverse groepen organiseren regelmatig activiteiten bestemd voor de leden van het netwerk/doelgroep en voor de partij. Hieronder een kort overzicht van de activiteiten in 2008.

Op 1 mei 2008 organiseerde het homonetwerk een speciale internationale bijeenkomst op de paasheuvel in het kader van de 1 mei viering. Dit was in het kader van de Rainbow Rose. Dit is het Europese netwerk van homo-activisten binnen de Europese socialistische, sociaal-democratische partij en Labour partij. Op uitnodiging van het PvdA-homonetwerk vergaderde Rainbow Rose op 30 april in Haarlem. Aansluitend vond een bezoek plaats aan de 1 mei viering in Vierhouten. Daar vond ook een gesprek plaats met minister Koenders van ontwikkelingsamenwerking (foto), waarin onder meer gesproken werd over de internationale mensenrechtenstrategie van de Nederlandse regering.

Op 25 april organiseerde het Juristennetwerk een bijeenkomst over het Verdrag van Lissabon. De bijeenkomst wordt gehouden op 25 april 2008 in het pand van de Academie voor Wetgeving in Den Haag.

Op het congres van 13 en 14 juni presenteerde de nieuwe groep 'Rode Ondernemers' haar boekje 'De A van Arbeid'. Dit boekje was speciaal vervaardigd door ondernemers van de PvdA als inbreng voor het traject Arbeid.

In 2008 kwam de werkgroep handicap en beleid een aantal malen bijeen voor overleg. Op het congres van 13 en 14 juni organiseerde de werkgroep een workshop.

Op 7 juni organiseerde de LME een miniconferentie over het Energiebeleid. Dit naar aanleiding van de bouw van kolencentrales in Nederland, de inzet van de regering op CO₂ opslag en het achterblijven van de milieuresultaten.

Op zaterdag 28 juni a.s. vond in Tiel de Roze zaterdag plaats. Het PvdA-homo-emancipatie netwerk deed - op ludieke wijze - mee met de parade. Het thema was – hoe kan het anders – homoseksualiteit en arbeid. De aanwezigheid van minister Plasterk - als eerste bewindspersoon - op deze Roze Zaterdag was een enorme stimulans. Bewust was gekozen voor deelname aan de parade in plaats van een infostand. Na afloop van zijn optreden hadden de aanwezige leden van het homonetwerk een korte ontmoeting met de minister

Op 25 oktober 2008 organiseerde de Werkgroep Patiënt Centraal in Utrecht een bijeenkomst in het teken van de door VWS voorgestelde verandering van patiëntenrechten en van de financiering van patiëntenorganisaties. Naast twee brede inleidingen - met natuurlijk de mogelijkheid tot discussie – zijn in vier workshops verschillende thema's uitgewerkt.

Op zaterdag 15 november organiseerde de Milieuwerkgroepen van de PvdA en CDA in samenwerking met Stichting Peakoil een conferentie in Utrecht over Green New Deal. Dit is de benaming voor een samenhangend politiek antwoord op de 'uitdagingen' van olietekorten, een inzakkende economie en klimaatverandering.

1.7.1 Ouderenbeurs 2008 17 september tot en met 21 september.

Jaarlijks is de PvdA vertegenwoordigd op de ouderenbeurs. Naar schatting komen er naar de ouderenbeurs in 5 dagen tijd bijna 100.000 bezoekers. De organisatie van het PvdA deel op de ouderenbeurs is in handen van het partijbureau. De verschillende taken zijn verdeeld over verschillende afdelingen. De ouderenbeurs is een aparte post op de begroting. De landelijke Adviesgroep Ouderenbeleid heeft een adviserende en initiërende rol. Dit jaar was de PvdA weer aanwezig met een grote stand op het maatschappelijk plein. Ook hebben we meegedaan aan de dagelijkse debatten. De aankleding van de stand liet de laatste jaren te wensen over. Dit jaar is gekozen om de stand opnieuw in te richten. Met behulp van oude campagne posters werd een soort tentoonstelling 'de PvdA door de jaren heen georganiseerd'. Ook was er een video dvd die hierbij aansloot

2. Internationaal secretariaat

2.1 Algemeen

De PvdA is een partij met een lange traditie in internationale samenwerking en maakt als vereniging deel uit van een groot Europees en internationaal netwerk van sociaaldemocratische partijen. Internationaal secretaris, Marije Laffeber, vertegenwoordigt de PvdA in die netwerken en onderhoudt de bilaterale contacten met zusterpartijen. Daarnaast levert zij een actieve inhoudelijke en organisatorische bijdrage aan het internationale debat in de partij. Onder meer door middel van het initiëren, organiseren, het mede-organiseren en faciliteren van debatten en activiteiten voor leden en belangstellenden van de PvdA over internationale thema's. De Internationaal secretaris is lid van het partijbestuur en wordt ondersteund door één medewerker. Na vier jaar werkzaam te zijn geweest op het secretariaat vertrok de medewerker in september voor een baan elders. Zijn opvolgster startte vier weken later. Gedurende deze vier weken was er geen secretariële ondersteuning.

2.2 Socialist International (SI)

De PvdA is sinds 1946 lid van de Socialist International. De SI telt ruim 140 sociaal democratische, socialistische en labour lidpartijen in meer dan 100 landen. Belangrijk doel van de SI is het bevorderen van internationale solidariteit, het uitwisselen van informatie en het innemen van gezamenlijke politieke standpunten. Tijdens het SI congres in 2008 werd Jeltje van Nieuwenhoven herkozen als vice-voorzitter in het bestuur van de SI. Marije Laffeber werd in 2008 herbenoemd als lid van de ethische commissie van de SI. Partners van de SI zijn de Verenigde Naties en de International cooperation of Free Trade Unions. De internationaal secretaris onderhoudt de contacten met de SI en vertegenwoordigt de PvdA tijdens SI-activiteiten.

2.2.1 SI Presidium

Jeltje van Nieuwenhoven, namens de PvdA gekozen als vice-voorzitter in het bestuur van Socialist International, woonde de SI presidium vergaderingen bij. De SI vice-voorzitter wordt bij haar werkzaamheden voor de SI ondersteund door het Internationaal secretariaat.

2.2.2 SI Council

In 2008 organiseerde de SI eenmaal een algemene ledenvergadering (council), op 17 en 18 november in Puerto Vallarta, Mexico. Deze bijeenkomst had als centraal thema 'een wereldwijd sociaal-democratisch antwoord op de financiële crisis', waarbij er met name aandacht was voor de effecten van de financiële crisis voor de derde wereld. Daarnaast werden tijdens deze council de voorzitters van SI werkgroepen benoemd. Namens de PvdA nam Marije Laffeber deel aan de council.

2.2.3 SI Congres

Van 30 juni t/m 2 juli 2008 hield de SI haar 23e congres, in Athene, Griekenland. Aan het congres werd deelgenomen door 700 vertegenwoordigers van 150 lidpartijen. Tijdens dit congres werden 4 thematische resoluties besproken en aangenomen. De resolutie over klimaat en duurzame ontwikkeling, een initiatief van Ricardo Lagos (voormalig president van Chili en speciale gezant van de VN Secretaris Generaal voor klimaatverandering) en Goran Persson (voormalig minister-president van Zweden); de resolutie 'naar vrede en veiligheid in conflictgebieden', besproken in aanwezigheid van onder meer Mahmoud Abbas (president van de Palestijnse autoriteit, Fatah), Ehud Barak (minister defensie, Labour Party), Yossi Beilin (Meretz-Yachad), Jalal Talibani (president van Irak, PUK) en Walid Jumblatt (partijleider PSP Libanon); de resolutie over 'de wereldeconomie en de voedselcrisis'; en de resolutie over migratie.

Tijdens het congres werden verkiezingen gehouden voor het SI bestuur (presidium). Jeltje van Nieuwenhoven werd herkozen in de functie van vice-voorzitter. De PvdA delegatie naar het SI congres bestond uit: Jeltje van Nieuwenhoven, Lilianne Ploumen, Marije Laffeber en Zita Schellekens. Tijdens het congres werd, mede op initiatief van PvdA- Internationaal Secretaris Marije Laffeber, besloten de

Zimbabweanse politieke partij Movement for Democratic Change (MDC) van oppositieleider Morgan Tsvangirai, volwaardig lid te maken van de SI.

2.2.4 SI Migration committee

Van 2 tot 4 juni 2008 vergaderde de SI migratie commissie. Tijdens deze bijeenkomst in Los Angeles lag de inhoudelijke focus met name op de migratie van arbeidskrachten. Marije Laffeber nam deel aan deze bijeenkomst. De commissie schreef een concept resolutie waarin ook de uitkomsten en aanbevelingen van deze bijeenkomst zijn verwerkt. Deze migratieresolutie werd drie weken later door het SI congres in Athene aangenomen.

2.2.5 SI Ethics committee

Tijdens het SI congres in 2003 werd een gedragscode voor lidpartijen aangenomen, de ethical charter. Hieruit voortvloeiend is in 2004 de SI ethics committee ingesteld, die zich onder meer richt op de invoering van de gedragscode en op de beoordeling van de lidmaatschapsaanvragen van nieuwe partijen en de wijziging van lidmaatschapsstatus van bestaande SI lidpartijen. Deze commissie bestaat uit 15 leden. Marije Laffeber is lid van het ethics committee. Deze commissie kwam in 2008 voorafgaand aan het congres in Athene bijeen. In 2008 werd Marije Laffeber herkozen als lid van het ethics committee.

2.2.6 Socialist International Women (SIW)

Op 27 en 28 juni 2008 werd het 19e congres van Socialist International Women gehouden in Athene. Het centrale thema tijdens dit congres: 'vrouwenrechten zijn mensenrechten'. Tijdens deze tweedaagse bijeenkomst werd een resolutie aangenomen, waarin onder meer aandacht was voor de gelijke toegang van vrouwen en mannen tot de politiek en de gelijke beloning van mannen en vrouwen voor het verrichten van hetzelfde werk. Ook was er ruime aandacht voor de interne hervormingsagenda van SIW en werden bestuursverkiezingen gehouden. PvdA-er Marlène Haas werd herkozen als Secretaris Generaal van SIW. De PvdA delegatie naar het SIW congres bestond uit: Jeltje van Nieuwenhoven, Marije Laffeber en Janna Besamusca.

2.2.7 Gabriëlle Proft Fund

Het Internationaal Secretariaat steunt het Gabriëlle Proft Fund van de SIW. Dit fonds steunt kleinschalige vrouwenprojecten in ontwikkelingslanden. In 2006 hielp het IS dit fonds nieuw leven in te blazen en sindsdien verleent het IS steun middels het geven van een jaarlijkse kleine financiële bijdrage. In 2008 werd vanuit het fonds onder meer een herscholingsproject voor meisjessoldaten (kindsoldaten) in Freetown, Sierra Leone gesteund.

2.3 Partij van Europese Socialisten (PES)

De Partij van Europese Socialisten (PES) is de Europese samenwerkingsorganisatie van sociaaldemocratische en labour partijen, die momenteel 33 lidpartijen telt in de EU en aangrenzende landen als Noorwegen. Marije Laffeber is namens de PvdA lid van de PES presidency (PES hoofdbestuur). De PvdA is op verschillende manieren betrokken bij het inhoudelijke debat binnen de PES. De coördinatie van zowel de inhoudelijke, als ook de organisatorische voorbereiding van deelname aan PES activiteiten ligt bij de Internationaal secretaris. In 2008 lag het inhoudelijke zwaartepunt binnen de PES vooral op de opstelling van het PES programma voor de Europese verkiezingen en op het debat over de wereldwijde financiële crisis.

2.3.1 PES-Presidium

Alle PES lidpartijen hebben een vertegenwoordiger in de PES presidency (PES hoofdbestuur). De PES presidency vergaderde in Brussel op 14 februari, 25 juni, 16 oktober en voorafgaand aan de council in Madrid op 30 november. Internationaal secretaris en PES bestuurslid Marije Laffeber nam deel aan alle vergaderingen.

2.3.2 PES-Coördinatie

Eens in de twee maanden organiseert de PES haar coördinatiebijeenkomst in Brussel. Tijdens deze bijeenkomsten worden organisatorische zaken afgestemd en wordt de PES Presidency agenda voorbereid. Het Internationaal secretariaat vertegenwoordigde de PvdA tijdens alle coördinatie overleggen in 2008.

2.3.3 PES Prime ministers en PES leaders meetings

De PES organiseerde in 2008 een aantal bijeenkomsten voorafgaand aan Europese Toppen, speciaal bedoeld voor minister-presidenten en vice-premiers van sociaaldemocratische huize en een aantal bijeenkomsten bedoeld voor partijleiders van PES lidpartijen. Op 19 juni nam Frans Timmermans deel aan de leadersmeeting in Brussel, op 15 oktober namen Wouter Bos en Frans Timmermans deel aan de prime ministers meeting in Brussel, op 5 november nam Ieke van den Burg deel aan de emergency leadersmeeting over de financiële crisis in Brussel en op 30 november nam Marije Laffeber deel aan de leadersmeeting voorafgaand aan de PES council in Madrid.

2.3.4 PES Development Ministers meetings

De PES organiseert voorafgaand aan de Europese Raden coördinatieoverleggen voor de vakministers. Bert Koenders nam op 29 maart en op 27 mei 2008 deel aan de PES Development Ministers meetings in Brussel.

2.3.5 PES Diversity Network

PvdA Europarlementariër Emine Bozkurt is vice-voorzitter van het PES diversity netwerk, dat zich richt op de politiek in de EU ten aanzien van migratie en de integratie van minderheden. Mulki Hassan nam als lid deel aan de bijeenkomsten van dit netwerk gehouden op 14 februari, 9 en 10 april en 26 mei 2008.

2.3.6 PES Activist forum 'a strong voice for European Social Democracy'

Van 2 t/m 4 juli 2008 organiseerde de PES haar eerste Activists forum in Wenen, Oostenrijk. Tijdens dit forum waaraan door 300 leden van PES partijen werd deelgenomen, stond de bespreking van de 4 hoofdthema's in het PES manifest voor de Europese verkiezingen centraal. Aan dit forum werd door 15 PvdA leden deelgenomen, waaronder de 5 leden van de PES congresdelegatie, gekozen tijdens het PvdA congres in juni 2008 in Breda en vertegenwoordigers van de verkiezingsprogramma commissie. Marije Laffeber leidde tijdens het forum de plenaire sessie over diversiteit in de EU.

2.3.7 PES council in Madrid

Op 1 en 2 december 2008 organiseerde de Partij van Europese Socialisten (PES) haar jaarlijkse council. Tijdens deze conferentie, die op uitnodiging van José Luis Zapatero – partijleider van de Spaanse PSOE – werd gehouden in Madrid, stond het PES programma voor de Europese verkiezingen in 2009 centraal. Dit gezamenlijke programma van alle sociaal-democraten in de Europese Unie, werd in Madrid aangenomen. Aan de PvdA delegatie naar de PES council werd deelgenomen door: Marije Laffeber, PvdA Europarlementariër Ieke van den Burg, de gekozen leden van de PES congresdelegatie: Egbert de Vries, Kirsten Meijer, Jan Hofste, Marije Volger, Janna Besamusca en Eline Bosman, medewerker internationaal secretariaat.

2.3.8 PES event op Wereld Aids Dag

Op 1 december 2008 organiseerden de PES en de PES women een gezamenlijke bijeenkomst ter gelegenheid van Wereld Aids Dag. Tijdens deze bijeenkomst in Madrid werd aandacht gevraagd voor goede voorlichting, de beschikbaarheid van voorbehoedsmiddelen en voor een betere toegankelijkheid van betaalbare vaccins. Sprekers: Dr Florence Manguyu, arts in Kenia, Zita Gurmai, voorzitter van PES women, Marije Laffeber, internationaal secretaris PvdA en Gary Tittley, Europarlementariër Labour UK.

2.3.9 PES delegatie naar China

Van 4 t/m 10 december 2008 bracht een PES delegatie een bezoek aan China. Aan de delegatie werd deelgenomen door vertegenwoordigers vanuit het PES bestuur, Europarlementariërs en internationaal secretarissen van PES partijen. Deze missie maakte deel uit van de in 2006 gestarte PES EU-China dialoog. De agenda stond in het teken van mensenrechten en milieu en klimaat. Er werd zowel gesproken met regeringsvertegenwoordigers, als met studenten, vertegenwoordigers van vakbonden en milieu instanties over onderwerpen als werknemersrechten, duurzame ontwikkeling, armoedebestrijding, Tibet en de afschaffing van de doodstraf. Marije Laffeber nam deel aan deze missie.

2.3.10 General Assembly Foundation for European Progressive Studies (FEPS)

Op 25 juni 2008 vond de oprichtingsbijeenkomst van de Foundation for European Progressive Studies (FEPS) plaats in de Solvay bibliotheek in Brussel. FEPS is het wetenschappelijk bureau van de Partij van Europese Sociaaldemocraten (PES). Dit instituut moet op onafhankelijke wijze bijdragen politieke gedachtevorming. Naast de sociaaldemocratische lidpartijen van de PES zijn ook stichtingen en wetenschappelijke bureaus betrokken. Vanuit Nederland zijn zowel de PvdA, als de WBS en de AMS betrokken. Marije Laffeber vertegenwoordigde de PvdA tijdens deze bijeenkomst in Brussel.

2.3.11 Ecosy summercamp – diversiteit en democratie in Europa

Op uitnodiging van Ecosy, de Europese koepelorganisatie van Jonge Socialisten gelieerd aan de PES, nam Marije Laffeber op 26 en 27 juli 2008 deel aan het Ecosy summercamp, gehouden in Carpentras, Frankrijk. Zij hield voor een publiek van 1000 jongeren een toespraak over 'diversiteit en democratie in de EU'. Co-referenten waren: Bertrand Delanoë, burgemeester van Parijs, Sonia Lokar, directeur CEE gender network en Fritz Roll, voormalig Europarlementariër voor de SPD.

2.3.12 PES congresdelegatie 2003 - 2008

Tijdens PvdA Congres gehouden in Breda op 13 en 14 juni 2008, werd een nieuwe PES-congresdelegatie gekozen. De PES-congresdelegatie vormt de afvaardiging van de PvdA naar het congres van de PES (Party of European Socialists), dat eens in de twee jaar plaatsvindt. Tussen twee congressen adviseert de PES-congresdelegatie over de inbreng van de PvdA in PES vergaderingen. Daarnaast levert de PES congresdelegatie een bijdrage aan de inhoudelijke discussie over Europa binnen de Partij van de Arbeid. De congresdelegatie bestaat uit 10 PvdA vertegenwoordigers. Vijf personen uit hoofde van hun functie: de internationaal secretaris in het partijbestuur, het PES bestuurslid (indien dit iemand anders is als de Internationaal secretaris), de partijleider, een vertegenwoordiger uit de Tweede-Kamerfractie, een vertegenwoordiger uit de EP fractie en de staatssecretaris Europese Zaken. De overige 5 personen worden rechtstreeks door het PvdA congres gekozen als PES congresdelegatielid. Tijdens het PvdA congres in Breda eindigde het mandaat van de vorige groep rechtstreeks gekozen leden van de PES congresdelegatie: Maurice Claassens, Joyce Hamilton, Piet Hein de Boer, Erik Jurgens, Harry vd Berg, Egbert de Vries en Annelies Pilon. De werkzaamheden van de PES congresdelegatie worden afgestemd tussen de Internationaal secretaris en de voorzitter van de PES congresdelegatie. De PES congresdelegatie wordt bij haar werkzaamheden ondersteund door het Internationaal secretariaat.

2.3.13 Kandidaatstelling PES congresdelegatie 2008 - 2010

In januari 2008 stelde het partijbestuur met instemming van de adviesraad verenigingszaken een nieuwe profielschets voor de PES congresdelegatie vast. Op basis van deze profielschets werd via de website en de Rood een openbare oproep gedaan aan partijleden om te solliciteren. Op vrijdag 25 april en zaterdag 26 april voerde de kandidaatstellingscommissie bestaande uit: Marije Laffeber, Guido Reehuis (lid partijbestuur) en Maurice Claassens (voorzitter gekozen PES congresdelegatie) gesprekken met 18 kandidaten. Uiteindelijk werden 7 kandidaten voorgedragen aan het congres, waaruit de volgende vijf kandidaten werden gekozen: Egbert de Vries (herverkozen), Kirsten Meijer, Janna Besamusca, Marije Volger en Jan Hofste. Samen met de vijf leden, uit hoofde van functie, vormen zij de huidige PES congresdelegatie.

2.3.14 PES congresdelegatie 2008 - 2010

De nieuw gekozen PES delegatie kwam op 3 juni 2008 voor de eerste maal bijeen tijdens het PES activists forum in Wenen. Samen met vertegenwoordigers uit de PvdA verkiezingsprogramma commissie leverde de PES delegatie een actieve bijdrage aan de discussie over de tekst van het PES manifest. Gezamenlijk deden zij een aantal concrete aanbevelingen voor de tekst van het PES manifest. Naar aanleiding van het eerste concept, dat gereed was in september, diende de PES congresdelegatie tijdens beide amenderingsrondes in oktober en november amendementen in. De PES congresdelegatie kwam in oktober en november twee maal bijeen op het partijbureau in Amsterdam en vergaderde in december tijdens de PES council in Madrid. De Internationaal secretaris vormde de schakel tussen de verkiezingsprogramma commissie, het PES bestuur, het partijbestuur en de PES congresdelegatie.

2.4 Internationale partijdelegaties/vertegenwoordigingen

Het onderhouden van de bilaterale contacten met zusterpartijen is een van de dagelijkse activiteiten van het Internationaal secretariaat. Tijdens internationale en Europese bijeenkomsten van onder meer SI en PES vinden de meeste bilaterale ontmoetingen tussen de PvdA en delegaties/vertegenwoordigers van zusterpartijen plaats. Daarnaast verlopen de contacten via e-mail en telefoon, maar uiteraard ook middels de ontvangst van vertegenwoordigers van zusterpartijen en internationale organisaties in Nederland en het organiseren van bilaterale bijeenkomsten en het bezoeken van congressen buiten Nederland.

2.4.1 30 maart t/m 4 april – foreign policy seminar Washington

Van 30 maart t/m 4 april 2008 nam de international secretaris deel aan het foreign policy seminar in Washington. Tijdens dit seminar werd uitgebreid ingegaan op de internationale politiek van de VS en werd vooruitgeblikt op het voorgenomen beleid door de Obama administration op onder meer de terreinen: milieu en klimaat, internationale missies, ontwikkelingssamenwerking en democratie ontwikkeling. Middels gesprekken met onder meer: Madeleine Albright, Carol Lancaster, Charles Cook en John Esposito.

2.4.2 30 april – bezoek Deense zusterpartij

Op 30 april 2008 bracht de international secretaris op uitnodiging van de Deense socialdemokraterne een bezoek aan het partijbureau in Kopenhagen.

2.5 Congressen zusterpartijen en Democratische conventie USA

In 2008 nam de PvdA deel aan de volgende congressen van zusterpartijen:

2.5.1 5 – 6 juni – SDP congres, Finland

Op uitnodiging van het bestuur van de Finse sociaaldemocratische SDP en de Kalevi Sorsa Foundation (het wetenschappelijk bureau) hield Marije Laffeber een key note speech tijdens het SDP partijcongres over het thema 'the future of social democracy'. Co referent was: Jutta Urpilainen (partijleider SDP).

2.5.2 24 t/m 28 augustus - Democratische conventie, USA

Op uitnodiging van de Democratische partij in de Verenigde Staten namen partijvoorzitter Lilianne Ploumen en international secretaris Marije Laffeber van 24 t/m 28 augustus deel aan de Democratische conventie in Denver. Tijdens de conventie werd Barack Obama formeel genomineerd en gekozen worden als presidentskandidaat voor de Democratische Partij. Ploumen en Laffeber namen ook deel aan het door de Democratische partij georganiseerde International Leaders Forum, waar zij onder meer spraken met verschillende kopstukken van de Democratische partij en met enkele naaste adviseurs van Obama. Gedurende de conventie hield Laffeber een weblog bij.

2.5.3 22 t/m 24 september – Labour Party congres, Groot- Brittanië

Op uitnodiging van de Britse Labour Party namen fractievoorzitter Mariëtte Hamer en international secretaris Marije Laffeber van 22 t/m 24 september 2008 deel aan het congres van de Labour Party in Manchester. Zij spraken onder meer met vertegenwoordigers van het partijbestuur en vertegenwoordigers van de regering. Belangrijk punten op de congresagenda waren de financiële crisis, moties over internationale onderwerpen en de leiderschapstijl binnen de partij.

2.5.4 14 juni - Internationaal bezoekersprogramma tijdens PvdA congres in Breda

Tijdens het PvdA congres in Breda organiseerde het Internationaal secretariaat op 14 juni een internationaal bezoekersprogramma voor vertegenwoordigers van zusterpartijen en buitenlandse ambassades. Naast briefings door Frans Timmermans en Marije Laffeber, konden de gasten het plenaire programma volgen door middel van een tolkenbureau, dat de simultane vertaling naar het Engels verzorgde. Ook was een Engelse versie van de resolutie arbeid beschikbaar voor de internationale gasten.

2.6 Europa

2.6.1 Landelijk PvdA Europeanetwerk

Op voorstel van Marije Laffeber en PvdA Europarlementariër Jan Marinus Wiersma stemde het partijbestuur in 2008 in met de oprichting van een landelijk Europa netwerk. Binnen dit gezamenlijke netwerk van het PvdA partijbestuur en de PvdA Eurodelegatie kunnen leden terecht voor informatie, input, discussie en bijeenkomsten over Europa. Ter ondersteuning van dit netwerk werd eind 2008 door Internationaal secretariaat en Eurodelegatie gewerkt aan een PvdA Europa website. Alle PvdA-leden die belangstelling hebben voor Europa en willen mee discussiëren over de toekomst van de EU, kunnen zich via de PvdA website (www.europa.pvda.nl).

Ter voorbereiding van de notitie over het Europeanetwerk voerden Marije Laffeber en Jan Marinus gesprekken met onder meer leden van de ACEP, leden van de PES congresdelegatie, AMS, EVS, WBS, PvdA politici in TK, EK en EP fracties, met de staatssecretaris Europese Zaken en met vertegenwoordigers van verschillende PvdA afdelingen.

De eerste bijeenkomst van het PvdA Europeanetwerk werd gehouden op 15 november 2008, tijdens het PvdA Europafestival in Groningen. Tijdens deze eerste bijeenkomst stond het concept PES manifest voor de Europese verkiezingen centraal. De aanwezigen gingen onder leiding van internationaal secretaris Marije Laffeber aan de hand van stellingen uit het programma in discussie met PES voorzitter Poul Nyrup Rasmussen, PvdA Europarlementariër Jan Marinus Wiersma en Randy Martens, lid van het JS bestuur in Groningen.

2.6.2 12 januari - Symposium 'Europa en China'

Ter ere van het 35 jarig bestaan van de werkgroep buitenland in Noord-Holland werd op 12 januari 2008 in Amsterdam een symposium georganiseerd over 'Europa en China'. Tijdens de plenaire sessie over 'het Europees verdrag' gingen PvdA Europarlementariër Thijs Berman en SP Europarlementariër Erik Meijer onder leiding van internationaal secretaris Marije Laffeber in debat met leden en belangstellenden.

2.6.3 31 januari - Europa centraal – PvdA Purmerend

Op 31 januari 2008 organiseerde de PvdA afdeling Purmerend een discussie over Europa. Internationaal secretaris Marije Laffeber en PvdA Europarlementariër Emine Bozkurt gingen met de aanwezigen in debat over Europa.

2.6.4 7 maart - Debat met studenten over 'werken en leren in Europa'

Op 7 maart 2008 ging internationaal secretaris Marije Laffeber in debat met studenten van de Hogeschool Emmen over 'werken en leren in Europa'. Dit debat werd georganiseerd tijdens het werkbezoek van de PvdA Eurodelegatie aan Emmen.

2.6.5 15 maart – oprichtingsbijeenkomst PvdA werkgroep Europa Noord-Brabant

Op 15 maart 2008 vond de oprichtingsbijeenkomst van de PvdA werkgroep Europa Noord-Brabant plaats. Tijdens een werkconferentie in Breda startte de werkgroep met haar werkzaamheden. De oprichting van de werkgroep werd ondersteund door het Internationaal secretariaat.

2.6.6 19 april – Input bijeenkomst Europees verkiezingsprogramma

Tijdens de EVS Afrikadag op 19 april 2008 organiseerde het Internationaal secretariaat een bijeenkomst over de plaats van ontwikkelingssamenwerking in het programma voor de Europese verkiezingen. Centraal stond de vraag wat de rol van Europa in de wereld is. Tijdens de bijeenkomst werd er gediscussieerd over migratie, uitbreiding van de EU en de bestrijding van klimaatverandering en terrorisme. De bijeenkomst was toegankelijk voor alle bezoekers van de Afrikadag. Namens de programma commissie waren Hilde Laffeber en Diederik Samsom bij de bijeenkomst aanwezig.

2.6.7 7 juni 2008 – Input bijeenkomst Europees verkiezingsprogramma

Op 7 juni 2008 organiseerde de Nederlandse delegatie van de sociaal-democratische fractie in het Europees Parlement / PvdA-eurodelegatie weer een grote Europamanifestatie. Tijdens deze PvdA

Europadag gehouden in Maastricht met als motto: Nederland sterk, groen en sociaal in Europa!, werd een plenaire sessie georganiseerd waarin voorzitter van de programma commissie Jan Pronk en PvdA Europarlementariër Jan Marinus Wiersma en internationaal secretaris Marije Laffeber (beide lid van de programmacommissie) met de aanwezigen in gesprek gingen over de rol die Nederland, de PES en de PvdA in Europa zouden moeten spelen. Een aantal van de aangedragen ideeën en suggesties zijn verwerkt in het uiteindelijke PvdA programma voor de Europese verkiezingen.

2.6.8 14 juni 2008 – Input bijeenkomst Europees verkiezingsprogramma

Tijdens het PvdA congres op 14 juni 2008 in Breda werd een wandelgangerprogramma georganiseerd. Het internationaal secretariaat organiseerde een bijeenkomst over 'een sociaal Europa', één van de belangrijke thema's in de PvdA en PES programma's voor de Europese verkiezingen. Onder leiding van internationaal secretaris Marije Laffeber gingen Europarlementariër Ieke vd Burg en Auke Blaauwbroek en Dick Buursink (beide lid van de verkiezingsprogramma commissie) in gesprek met de aanwezigen.

2.7 Armoedebestrijding, Ontwikkelingssamenwerking en Internationale solidariteit

2.7.1 23 mei - publieksbijeenkomst fragiele staten: Soedan en Tsjaad (deel 1 drieluik)

Op 23 mei 2008 organiseerde het PvdA Internationaal Secretariaat in samenwerking met de PvdA Eurodelegatie en de PvdA Rotterdam een publieksbijeenkomst over fragiele staten. Na de zomer van 2007 presenteerde minister Koenders zijn vier belangrijkste speerpunten voor deze kabinetsperiode. In zijn beleidsbrief 'Een Zaak van Iedereen' lichtte hij toe waarom hij zijn aandacht op fragiele staten wil richten. Tijdens de publieksbijeenkomst in Café Engels in Rotterdam werden twee fragiele staten uit Afrika onder de loep genomen: Soedan en Tsjaad. Sprekers: Thijs Berman (PvdA Europarlementariër), Chantal Gill'ard (PvdA Tweede Kamerlid), Jan Gruiters (directeur IKV Pax Christi), René Grotenhuis (directeur Cordaid) en Marije Laffeber (PvdA Internationaal secretaris). Pieterlief Grappen van de Wereldomroep leidde het debat.

2.7.2 7 november – publieksbijeenkomst fragiele staten: hoorn van Afrika (deel 2 drieluik)

Op 7 november 2008 organiseerde het Internationaal Secretariaat in samenwerking met de PvdA-Eurodelegatie en de afdeling Den Haag, een publieksdebat over de Hoorn van Afrika. Tijdens het debat stonden Ethiopië, Somalië, Eritrea en Djibouti centraal. Sprekers Linda Polman, journaliste en schrijfster van het boek De Crisiskaravaan, PvdA- Europarlementariër Thijs Berman, PvdA- Internationaal Secretaris Marije Laffeber en PvdA Tweede-Kamerlid Chantal Gill'ard. Het debat werd geleid door Rik Delhaas, Afrika expert en journalist.

2.8 Speeches en bijeenkomsten over Internationale solidariteit

Op 6 januari hield de PvdA afdeling Rijswijk een nieuwjaarsbijeenkomst over Internationale Solidariteit. Marije Laffeber was uitgenodigd een speech te geven over dit onderwerp.

Op 1 mei 2008 was Marije Laffeber door de PvdA afdeling Almelo uitgenodigd een rede te houden over 'de noodzaak en actualiteit van internationale solidariteit'.

Op 21 mei organiseerde de PvdA afdeling Heiloo een discussie over de rol van internationale solidariteit in de 21e eeuw. Marije Laffeber nam deel als spreker.

Op 18 juni organiseerde de Internationale werkgroep van de PvdA Almere een bijeenkomst over de internationale agenda, waarbij met name werd ingegaan op de politieke situatie in het Midden-Oosten. Marije Laffeber was uitgenodigd als spreker.

2.9 Actuele politiek

2.9.1 11 februari - Publieksbijeenkomst over de politieke situatie in Kenia

Op 11 februari 2008 organiseerde het Internationaal secretariaat in samenwerking met de Evert Vermeer Stichting een publieksbijeenkomst over de politieke situatie in Kenia. In december 2007 werden

verkiezingen gehouden in Kenia, waarna er rellen uitbraken. Tijdens deze bijeenkomst in Felix Meritus werd ingegaan op de oorzaken van het geweld en op de mogelijke politieke oplossingen. Sprekers: Aernaout Zevenbergen, journalist AD, Sami Gathii, Keniaans acteur en schrijver, Marcel Rutten, Kenia-specialist van het Afrikadastudiecentrum, Piet Spaarman, Hoofd noodhulp en wederopbouw Cordaid, en Thijs Berman, PvdA Europarlementariër.

2.9.2 25 maart - Publieksbijeenkomst over de verkiezingen in Zimbabwe

Op 25 maart 2008 organiseerde het Internationaal secretariaat in samenwerking met de Evert Vermeer Stichting en Cordaid een publieksbijeenkomst in Utrecht over de parlement- en presidentsverkiezingen in Zimbabwe. Vijf dagen later zouden de Zimbabweanen naar de stembus gaan, een vooruitblik op deze cruciale verkiezingen. Mmv sprekers: Dewa Mavhinga (Zimbabweans mensenrechten advocaat, activist en politiek analist gestationeerd in Engeland), Betty Makoni (meisjesrechten activiste en oprichtster van het Girl Child Network in Zimbabwe), PvdA Tweede-Kamerlid Harm Evert Waalkens, Pascal Richard (directeur Zimwatch) en Internationaal secretaris Marije Laffeber.

2.9.3 19 april – Discussie over mensenrechten in Birma

Op 19 april 2008 organiseerde het Internationaal secretariaat tijdens de EVS Afrikadag een discussie met als thema mensenrechten in Birma. Sprekers: Thijs Berman, PvdA Europarlementariër, Zita Schellekens van de JS campagne Free Burma! en Annie van Wezel van FNV Internationaal.

2.9.4 23 oktober – bijeenkomst over de Amerikaanse presidentsverkiezingen

Op 4 november 2008 werden de Amerikaanse Presidentsverkiezingen gehouden. Om vooruit te blikken organiseerde de PvdA afdeling Amsterdam Oud-Zuid op 23 oktober 2008 een bijeenkomst over deze verkiezingen. Met onder meer een vooruitblik op het buitenlands beleid van een regering onder leiding van Obama, de campagnes van Obama en Mc Cain en een terugblik op de conventie in Denver. Sprekers: Robert L. Bragar, voorzitter Democrats Abroad in Nederland, Marije Laffeber, internationaal secretaris PvdA en Kai Leers, campagne analist.

2.10 Website en nieuwsbrief

In 2008 werd ieder kwartaal een internationale nieuwsbrief verzonden aan PvdA leden en belangstellenden die zich hiervoor via de website hadden aangemeld. De website van het IS werd bijgehouden door een stagiaire. Op deze site is informatie te vinden over internationaal politiek nieuws, nieuws uit de PES en SI en activiteiten van de PvdA voor leden en belangstellenden.

2.11 PES Women

PES women is de vrouwenorganisatie van de PES. Saskia Cahuzak vertegenwoordigt de PvdA richting de PES women. In 2008 stonden de werkzaamheden van de PES women vooral in het teken van het PES manifest voor de Europese verkiezingen. Zij leverden amendementen op alle onderwerpen en leverden een bijdrage aan het schrijven van een speciaal hoofdstuk over gender equality, dat is opgenomen in de definitieve tekst van het manifest. Ook PvdA Europarlementariër Emine Bozkurt leverde een actieve bijdrage aan de totstandkoming van deze paragraaf. Verder lanceerde de PES women een campagne om de vertegenwoordiging vrouwelijke kandidaten op de Europese lijsten onder de aandacht te brengen. Tijdens diverse PES women bijeenkomsten werd hierover gesproken. Saskia Cahuzak nam in 2008 deel aan de volgende PES women activiteiten:

22 januari	PES women bestuursvergadering in Brussel
28 februari	PES women statutory meeting, Brussel
5 maart	100e viering internationale vrouwendag, Brussel
16 mei	PES women statutory meeting in Ljubljana, Slovenië over het thema 'economische onafhankelijkheid van vrouwen'
10 oktober	PES women statutory meeting, Parijs en aansluitend een seminar over 'vrouwen en leiderschap'
29 november	PES women annual conference, Madrid over het thema 'women and health'

Marije Laffeber vertegenwoordigde de PvdA tijdens de gecombineerde PES women/SIW bestuursvergadering op 26 juni in Athene, Griekenland. Tot slot presenteerde de PES Women in 2008 het boekje 'Europe through women's eyes'. Met hierin bijdragen van Emine Bozkurt en FNV voorzitter Agnes Jongerius.

2.12 ESO

ESO is de Europese Senioren Organisatie gelieerd aan de PES. Jenny Ytsma is namens de PvdA vice-voorzitter in het bestuur van de ESO. De werkzaamheden van de ESO stonden in 2008 vooral in het teken van de Europese verkiezingen. Zo leverde de ESO input voor het PES manifest voor de Europese verkiezingen. Jenny Ytsma nam van 2 t/m 4 juli namens de ESO deel aan PES Activist forum 'a strong voice for European Social Democracy' in Wenen.

Verder werd in 2008 deelgenomen aan de volgende activiteiten:

2.12.1 ESO conferentie Europa en pensioenen, Brussel

Van 6 tot 8 mei vond in Brussel de ESO conferentie over 'Europa en pensioenen' en plaats in Brussel. Namens de PvdA namen Jenny Ytsma en Siepie de Jong deel.

2.12.2 ESO seminar Ouderen en de arbeidsmarkt

Van 12 tot 15 oktober 2008 hield de ESO een conferentie over het thema 'de positie van ouderen en de arbeidsmarkt' in Helsinki, Finland. Jenny Ytsma nam deel aan dit seminar.

Vanuit de IS begroting wordt jaarlijks de contributie betaald aan de Socialist International, de PES en de ESO (Europese Senioren Organisatie).

2.13 ZNC - Zuid-Noord Commissie

De Zuid-Noord Commissie is de permanente adviescommissie ontwikkelingssamenwerking en Noord-Zuid vraagstukken. Zij adviseert het partijbestuur en de PvdA fracties. Voorzitter is Jan Jaap Kleinrensink. De ZNC vergadert gemiddeld eens in de twee maanden in de Tweede-Kamer in Den Haag. In 2008 werden bijeenkomsten georganiseerd over onder meer de volgende onderwerpen: het PvdA programma voor de Europese verkiezingen, het Midden-Oosten en over ontwikkelingssamenwerking. De Evert Vermeer Stichting voert het secretariaat van de ZNC.

2.14 Stichtingen

De internationaal secretaris heeft qq zitting in de besturen van de Alfred Mozer Stichting en de Evert Vermeer Stichting.

3. Unit Verenigingszaken

In de loop van 2008 heeft er een herinrichting van het partijbureau plaatsgevonden. Alle onderdelen die zich bezighouden met de vereniging van de partij zijn gebundeld. Het ondersteunen en faciliteren van afdelingen, leden en vrijwilligers is samengebracht in de Unit Verenigingszaken. De leidende gedachte is dat een sterke partijorganisatie bijdraagt aan de politieke doelen van de partij. Ondersteuning dient zoveel mogelijk op decentraal niveau plaats te vinden, waarbij de koppeling tussen het landelijke bureau en de gremia in het land beter kan. Het scouten, werven, selecteren en opleiden van kader moet professioneler. Voor een vitale democratische partij is het verder van belang dat er sprake is van een goede en dynamische omgang met de leden. Uit al deze vereisten is de Unit Verenigingszaken ontstaan. De Unit is onderverdeeld in de volgende onderdelen: consulenten, opleidingen, scouting & werving, ledenmanagement, ombudswerk en diversiteit.

3.1 Consulenten

Om de ongeveer 450 afdelingen in het land te ondersteunen zijn er sinds 2003 consulenten aan het werk op het Partijbureau. Zij fungeren als contactpersonen tussen de landelijke en de lokale politiek. Ze helpen afdelingen, fracties, gewesten en andere partijgremia in het land bij het behandelen van allerlei vragen, activiteiten en initiatieven. Ze worden vaak gezien als de 'front office' en daarmee vraagbaak van het Partijbureau. In 2008 is er gewerkt aan een nieuwe werkwijze van de consulenten. Het belangrijkste verschil is dat de ondersteuning die de consulenten verlenen nog meer gericht is op de afdelingen. Ze zijn veel meer in het land werkzaam, op de plekken waar de problemen zich voordoen. Er is een achttal terreinen geselecteerd waaruit de ondersteuning zich op richt: ledenmanagement en vrijwilligersmanagement, (permanente) campagne voeren, trainen en opleiden van kader, scouten en werven van kandidaten, conflictherkenning en -bemiddeling, ombudswerk, revitaliseren van afdelingen en het nastreven van diversiteit onder de vertegenwoordigers. Aan het eind van 2008 is men officieel met de nieuwe werkwijze van start gegaan.

De eerste maanden van 2008 werkten de consulenten nog volgens de oude werkwijze. In die maanden vonden er geen bijzondere activiteiten plaats, ondermeer omdat er op geen verkiezingscampagne op het programma stond. De consulenten voerden in die maanden hun reguliere werkzaamheden uit.

- Jubilarisactie april/mei
- Stimuleren van 1 mei-vieringen en (mede)-organiseren van landelijke 1 mei-viering op de Paasheuvel te Nunspeet.
- In de maanden juli, augustus, oktober en november hebben er verschillende sessies plaatsgevonden tussen de consulenten, de interim-leidinggevenden en het betreffende Partijbestuurslid met als doel een nieuwe visie op de partijondersteuning te ontwikkelen en deze tot uiting te laten komen in een nieuwe werkwijze van de consulenten.
- 31 augustus vertegenwoordiging PvdA op de 90-jarige AJC reunie op de Paasheuvel te Nunspeet.
- 20 september Straten-Generaal, landelijke Meer Rood op Straat actie thema 'PvdA, een goede Buur(t).
- Begeleiden Waterschapsverkiezingen, organisatie 15 november centrale campagnedag t.b.v. Waterschapsverkiezingen.
- Regionale trainingsdag zaterdag 22 november Leiden en Utrecht, zaterdag 29 november Meppel en Den Bosch
- Op 13 december heeft er een overleg plaatsgevonden tussen het Partijbestuur en de gewesten, waarbij de nieuwe werkwijze is toegelicht. Verder is er gesproken over de vervolgafspraken.
- Advies over en begeleiding naar eerste Politieke Ledenraad op 20 december.
- In de daarop volgende maanden hebben de consulenten de gewesten in het land op bezocht om de nieuwe aanpak verder te concretiseren en werden de eerste te zetten voor het samenstellen van de Jaarovereenkomst.

3.2 Training & Opleiding

De Unit Verenigingszaken verzorgt, sinds ongeveer een jaar in toenemende mate in samenwerking met de collega's van het CLB, een uitgebreid opleidingsaanbod voor PvdA-leden in het land. Voor verschillende doelgroepen worden programma's aangeboden; voor nieuwe leden die actief willen worden binnen de partij, voor mensen die zich willen kandideren voor het raadslidmaatschap, voor raadsleden, voor lijsttrekkers, etc. De opleidingsprogramma's worden zoveel mogelijk afgestemd op de betreffende doelgroep, en ook wordt rekening gehouden met de politieke actualiteit; is er sprake van een campagneperiode, of zijn net alle nieuwe raadsleden geïnstalleerd?

In 2008 zijn er weer verschillende opleidingstrajecten, trainingen en workshops georganiseerd.

3.2.1 ROSA-leergang

De PvdA heeft in 2008 2x een ROSA-leergang georganiseerd. In totaal hebben zo'n 180 PvdA-leden meegedaan aan deze leergang. De ROSA-leergang beslaat doorgaans vier à vijf zaterdagse bijeenkomsten in een periode van 4 à 5 maanden. (Nieuwe) leden die actief willen worden binnen de partij volgen een programma van coachingsbijeenkomsten, workshops, trainingen, debatten met partijgenoten, etc. Tussen de bijeenkomsten door werken de deelnemers aan een eigen project of activiteit, en treden daarover in contact met PvdA-afdelingen, werkgroepen, etc.

3.2.2 Trainingsdagen en opleidingsdagen

In het voorjaar van 2008 werden in verschillende regio's regionale trainingsdagen aangeboden. Op deze dagen kwam een verscheidenheid aan workshops aanbod, waarbij de nadruk vooral lag op de voorbereidingen voor de gemeenteraadsverkiezingen in 2010. In het najaar zijn deze opleidingsdagen gebundeld, wat resulteerde in vier grote opleidingsdagen, verspreid over het land. Tijdens deze reeks van trainingsdagen worden er trainingen en workshops aangeboden aan verschillende doelgroepen in de partij, aan de hand van het stuk 'het proces naar 2010'. De organisatie van deze dagen is een samenwerking tussen het CLB en de afdeling Verenigingszaken.

3.2.3 OpMaat-trainingen

Voor afdelingsbesturen biedt de afdeling VZ OpMaat-trainingen aan. Afdelingen kunnen hiervoor een aanvraag indienen bij de afdeling, die dan op zoek gaat naar een geschikte trainer. De afdeling VZ beschikt over de expertise om voor deze en andere wensen een gepaste training te ontwikkelen en aan te bieden. Met professionele trainers en eventueel met acteurs regelt de afdeling een trainingsdag of weekend op maat.

3.2.4 Verder

Ook worden op aanvraag ad hoc trainingen georganiseerd. Zo stonden er in oktober en november communicatie- en campagnetRAININGEN voor waterschapsbestuurders op het programma. In december werd een debattraining georganiseerd voor de leden van de nieuwe Politieke Ledenraad.

3.3 Scouting en werving

Het opsporen en benutten van de talenten, ervaringen en deskundigheden van de mensen in de partij zijn van onschatbare waarde om vooruit te komen. Instroom, doorstroom en uitstroom zijn daarbij de peilers waar het HRM-beleid op rust. De PvdA werkt daarom continue aan het vergroten van haar zicht op de talenten en ambities van leden én aan het faciliteren van het inzetten daarvan. Voor ambitieuze leden, voor zittende en voor vertrekkende volksvertegenwoordigers/bestuurders biedt de partij de benodigde ondersteuning en begeleiding. Hiervoor is een variëteit aan mogelijkheden geschapen variërend van opleidingen (zoals ROSA-leergang of landelijke scholingsdagen) tot begeleiding bij vertrek (zoals ORAT-traject voor vertrekkende wethouders). In de aanloop naar en tijdens de kandidaatstellingsprocedures ondersteunt en adviseert de ambtelijk verantwoordelijken op HRM-gebied de kandidaatstellingscommissies. In 2008 heeft dit betrekking gehad op de Europese Verkiezingen.

3.3.1 Activiteiten

Naar aanleiding van diverse rapporten en evaluaties is er in het jaar 2008 op scoutinggebied vooral gewerkt aan een nieuwe, effectievere en efficiëntere aanpak voor de toekomst. Een werkwijze die in 2009

haar beslag zal krijgen in het opzetten van een permanente scouting- en kandidaatstellingscommissie ondersteunt door het partijbureau. Op lokaal niveau zijn de afdelingen gestart met de voorbereidingen voor de gemeenteraadsverkiezingen (maart 2010). Om de afdelingen te ondersteunen bij hun zoektocht naar nieuw kader heeft het partijbureau op het gebied van scouting en werving (scouting, kandidaatstelling) workshops ontwikkelt die zij aangeboden door het gehele land. Tot slot heeft men zich bezig gehouden met de organisatie van de kandidaatstelling voor de Europese verkiezingen van 2009.

3.4 Ledenmanagement

Het onderdeel Ledenmanagement & Fondsenwerving wil op een vernieuwende manier (potentiële) leden aan de PvdA binden. Een belangrijk uitgangspunt daarbij is dat de PvdA op een pro-actieve manier ervoor zorgt dat elk individueel lid op korte en lange termijn naar vermogen een maximale bijdrage levert aan de positie van de Partij, zowel op financieel als inhoudelijk vlak. Hierdoor kunnen leden een cruciale rol spelen in het succes van de komende verkiezingen. In de missie is sprake van wederkerigheid. Het gaat niet alleen om een sterkere positie van de PvdA, maar ook om de positie van een lid, die zich beter bediend voelt en zich daarom loyaler zal opstellen.

Het onderdeel Ledenmanagement & Fondsenwerving streeft op het gebied van ledenmanagement een goede samenwerking met alle partijonderdelen in het land (de partijorganisatie) na. Daarnaast is een belangrijke taak het op pijl brengen en houden van de kennis en kunde in de partij, opdat afdelingen zelf in staat zijn leden te werven en te behouden. Naast de aandacht voor ledenmanagement houden de medewerkers zich bezig met het ontwikkelen en verder optimaliseren van het fondsenwervingsbeleid, zodat ze ten slotte bijdraagt aan een gezonde financiële positie van de PvdA.

3.4.1 Taken:

- Ontwikkelen beleid ledenmanagement (waaronder ledenwerving, ledenbehoud en vrijwilligersmanagement)
- Ondersteunen en adviseren van afdelingen op het gebied van ledenmanagement
- Opzetten en uitvoeren van fondsenwervingsacties

3.4.2 Activiteiten:

- Fondsenwervingsacties
- Ledenwervingsacties
- Nieuwe ledendag
- Jubilarisspelden 25 en 50-jarig jubilea
- Reactiveren oud-leden
- Ontwikkelen vrijwilligersmanagement
- Werving vrijwilligers
- Ondersteuning afdelingen bij het werven, behouden en activeren van leden

3.5 Ombudswerk

In 2008 is het ombudswerk nieuw leven ingeblazen. Een oude traditie van de PvdA die de laatste jaren naar de achtergrond was verdwenen. In 2008 is er een aantal vaste krachten aangesteld om het ombudswerk van de partij nieuw leven in te blazen. Vanuit het landelijke ombudsteam, dat gehuisvest is in Den Haag bij de Tweede Kamerfractie, zijn de reeds bestaande ombudsteams in het land ondersteunt. Ook zijn er trainingen georganiseerd voor afdelingen in het land die een ombudsteam willen opzetten. Het landelijke ombudsteam houdt zich met name bezig met de vragen en situaties die een landelijke component bevatten en die door de lokale ombudsteam niet kunnen worden aangepakt. Het gaat vaak om zaken die door vanuit meerdere kanten worden aangekaart. Mocht het een veelvuldig gehoorde situatie of klacht zijn dan wordt het door de Tweede Kamerfractie van de partij opgenomen. Een resultaat hiervan kan zijn dat er "schriftelijke vragen" over worden gesteld. De lokale ombudsteam houden zich bezig met de lokale vraagstukken. Doel is om het netwerk van lokale ombudsteam in 2009 verder uit te breiden.

3.6 Diversiteit

In 2008 is een begin gemaakt met de overgang van specifiek Doelgroepenbeleid naar een integraal Diversiteitbeleid. Daarmee wil de PvdA een nieuwe slag maken in het bevorderen van de politieke participatie van ondervertegenwoordigde groepen of categorieën, met de nadruk op de participatie van vrouwen en allochtonen. Een integraal diversiteitbeleid richt zich niet alleen op een betere afspiegeling van de bevolking in politiek en bestuur, maar bevordert ook de ontwikkeling van kennis, door effectiever gebruik te maken van de in de verschillende groepen en bij diverse individuen aanwezige informatie en inzichten.

Het diversiteitbeleid wordt in 2009 uitgewerkt in een concreet plan van aanpak, met als prioriteit de voorbereidingen voor de gemeenteraadverkiezingen van 2010.

Tevens is, door de vrouwennetwerken, in 2008 'Vrouwelijk Leiderschap' als overkoepeld thema voor de middellange termijn gekozen. Onder deze noemer heeft het Multi Etnisch Vrouwennetwerk (MEV) haar jaarlijkse MEV-bijeenkomst gehouden en hebben de PvdA-vrouwen najaar 2008 een breed en extern georiënteerde event 'De leider van de Toekomst is een Vrouw', georganiseerd. In 2009 zal op dit thema worden voortgeborduurd, onder andere door het versterken van de relatie met de regionale vrouwennetwerken.

4. Unit Services.

In de loop van 2008 heeft er een herinrichting van het partijbureau plaatsgevonden. Alle onderdelen die zich bezighouden met ondersteunende dienstverlening zijn gebundeld in de Unit Services.

4.1 Financiën en administratie

De kerntaken van financiën en administratie waren:

- Financieel beheer en beleid; financial control, boekhouding, salarisadministratie, rapportages en contributie-inningen.
- Administratieve dienstverlening met betrekking tot leden en neveninstellingen; mutaties en verwerking.
- Administratieve dienstverlening met betrekking tot afdelingen van de Partij van de Arbeid.

4.2 Informatisering en automatisering

Binnen het partijbureau is een eerste aanzet gedaan om voor een systeem te kiezen op basis van open source. Open Source software is in de regel vrij te verkrijgen maar dit wil niet zeggen dat er geen kosten mee gemoeid zijn. De kosten van open source zijn meestal gebaseerd op de support of maatwerk. Dit jaar zijn we verder gegaan met open source oplossingen voor centrale systemen. Voor de externe gehoste systemen zoals DNS-, mail- en filtersystemen is er voor gekozen meer in eigen beheer te doen. Daarbij was snelheid in handelen van wijzigingen en niet afhankelijk zijn van leveranciers de belangrijkste reden. Ook in uitwijk van deze systemen is de afdeling meer in eigen beheer gaan doen.

De afdeling webservices was bezig met een groot project: de overgang naar een compleet nieuwe webomgeving (een nieuw CMS en een nieuwe webhosting). Dit project had binnen de werkzaamheden van de afdeling de hoogste prioriteit.

Verder heeft de afdeling zich bezighouden met de volgende evenementen:

- congres juni 2008
- presentatie Watermanifest
- verkiezing leden Politiek Forum
- ledenraadpleging lijsttrekker EP
- waterschapsverkiezingen

4.3 Faciliteiten en logistieke dienstverlening

Na een testperiode van een aantal maanden waarin werd gekeken of de reproactiviteiten buitenshuis konden worden gedaan, is de afdeling Repro opgeheven.

Het activiteiten- en congresbureau was in 2008 een nieuwe afdeling. Deze afdeling heeft zich beziggehouden met de logistieke voorbereiding en coördinatie (niet de inhoud) van de congressen en evenementen waar het partijbureau bij betrokken was. Het doel was een goed inkoopbeleid op te zetten en vaste (prijs) afspraken te maken met veel gebruikte locaties en leveranciers.

4.4 Personeelszaken.

De kernactiviteiten van de afdeling personeelszaken zijn de personeelsadministratie, arbeidsvoorwaarden en de personele zaken geweest, zowel in operationele als beleidsmatige zin. In 2008 heeft de afdeling zich beziggehouden met de herinrichting van het partijbureau en de hieruit voortvloeiende functiewijzigingen.

5. Unit Politiek Strategische Organisatie

5.1 Communicatie

In 2008 is de afdeling communicatie onderdeel geworden van de nieuwe afdeling Politiek Strategische Ondersteuning. De afdeling communicatie heeft zich voornamelijk gericht op de website, het ledenblad Rood, de spotjes voor Zentijd Politieke Partijen en webfilmpjes voor Youtube en de verkiezingen van de lijsttrekker voor de Europese verkiezingen. Verder heeft de afdeling Communicatie verschillende afdelingen binnen het partijbureau van communicatieadvies voorzien. Ook heeft de afdeling communicatie de interne communicatie rondom de veranderingen op het partijbureau verzorgd.

5.1.1 Website

Voor de PvdA zijn de nieuwe media van groot belang, zowel voor de interne communicatie als voor het contact met de kiezers. De PvdA-website speelt hierbij een centrale rol. Iedereen die geregistreerd staat in de ledenadministratie – leden van de PvdA en de JS plus ‘belangstellenden’ - kunnen zich registreren als gebruiker. Dit is een voorwaarde om reacties te kunnen plaatsen bij artikelen of te reageren op het discussieforum. Er is sprake van een intensieve samenwerking tussen de redactie van het ledenblad en van de website, waardoor deze verschillende kanalen goed op elkaar aansluiten op inhoudelijk gebied. Gemiddeld werd de website ongeveer 2500 keer per dag bezocht. Maar op piekdagen kan dit uitschieten tot 33.000.

Opinie

In 2008 is er een nieuwe rubriek op pvda.nl bijgekomen: Opinie. In deze opinierubriek is ruimte voor columns over actuele politieke zaken of zaken die naar mening van de columnist juist meer aandacht verdienen. De columns vertegenwoordigen niet noodzakelijkerwijs de mening of opvatting van de PvdA maar dragen bij aan de meningsvorming in de partij.

Opstellen van Media Monitor

Vijf dagen in de week verzorgt de afdeling communicatie de Media Monitor. Deze wordt verstuurd naar alle gremia van de landelijke politiek (fractie Den Haag, partijbureau Amsterdam). Aan de hand van de mediamonitor wordt gekeken wat er voor reactie van de PvdA moet komen. Dat is met name een reactie via de website of voor kamerleden het stellen van vragen in de kamer.

Nieuwsbrief

Iedere week wordt er een nieuwsbrief verstuurd aan leden en belangstellende met het laatste nieuws uit de partij, het kabinet en de fractie. Er is ook aandacht voor discussiefora en de agenda in de brief.

Daarnaast heeft de nadruk voornamelijk gelegen op het up to date houden van de site. Dit betekent het bijhouden van de verschillende rubrieken.

5.1.2 Gedrukte Pers

Ledenblad Rood

Het ledenblad Rood verscheen in 2008 6 maal in een oplage van 60.000. Het blad speelt een belangrijke rol in de binding met de leden en wordt breed gewaardeerd. Het format van Rood wordt goed bewaakt door redactie en redactieraad en er is een continu proces van kwaliteitsverbetering gaande.

Er zijn verschillende politieke thema's aan de orde gekomen die actueel waren en zowel de landelijke als de lokale en regionale politiek besloegen. Er werd meer gewerkt met een thematische invalshoek voor de Rood. Ook is geprobeerd meer interactie te krijgen tussen de lezers, de website en Rood. Een goed voorbeeld hiervan is dat de discussies die op de website gevoerd worden in het blad Rood verwerkt worden in de rubrieken Platform en Discussie.

5.1.3 Zendtijd Politieke Partijen

Voor de zendtijd politieke partijen zijn 3 journalistieke, documentaireachtige films gemaakt over duidelijke PvdA thema's; werk, integratie, wijken en onderwijs.

De opzet van de filmpjes is zo dat er in elk filmpje wordt ingezoomd op een bepaalde politicus met zijn voeten in de klei. Hij wordt gevolgd in zijn werk. Hij vertelt over zijn werk met passie, wat goed gaat, wat hem zorgen, baart en wat hij er aan doet of wil doen. Hij gaat samen in gesprek met bijvoorbeeld een verpleegkundige als het over zorg gaat of een straatcoach als het over veilige wijken gaat kijker.

Kernboodschappen in de filmpjes zijn steeds geweest:

- De PvdA-politici staan met de poten in de modder, werken aan een sterker en socialer Nederland
- Aan rechten zijn ook plichten verbonden:
- Het is niet makkelijk en er zijn geen kant en klare oplossingen, maar samen gaan we aan de slag.
- Lokale politici werken samen met PvdA politici in Den Haag

Film 1: Werk, werk, werk.

Ahmed Aboutaleb over het belang van werk: 'De PvdA maakt werk van werk. Niet alleen omdat het brood op de plank levert, maar ook omdat het emanciperend werkt.' Ook komen er twee werkzoekenden aan het woord.

Film 2: Het gebeurt in de buurt:

In Amsterdam Noord komt stadsdeelraadslid Klaas Loef aan het woord. Over zijn buurt, de problemen, maar ook de kansen. Wouter Bos gaat met hem in gesprek.

Film 3: Integratie

Aan het woord zijn lerares Esther Lindenkamp en Wouter Bos. Over taal op school en integratie.

5.1.4 Youtube

In 2008 kreeg de PvdA haar eigen YouTube-kanaal. Hiervoor zijn verschillende filmpjes gemaakt. Onder andere met Mariëtte Hamer, de kandidaat lijsttrekkers voor de Europese verkiezingen en de verschillende congressen.

5.2 Kenniscentrum / Politiek Strategische Unit

5.2.1 Inleiding

Het Kenniscentrum heeft bijgedragen aan de organisatorische en programmatische vernieuwing van de PvdA. Zij leverde input voor de PvdA als krachtige ideeënpartij, waarin inhoudelijke discussies over maatschappelijke vraagstukken in alle openheid werden gevoerd tussen alle geledingen in de partij en met mensen en groeperingen van buiten de partij. De afdeling Onderzoek is gezien de logische aansluiting bij de activiteiten van het Kenniscentrum eveneens hier ondergebracht. Vanaf de zomer 2008 is het Kenniscentrum ondergebracht bij de nieuwe afdeling Politiek Strategische Unit. Deze permanente campagne-unit dient zich in verkiezingstijd te ontwikkelen tot een volwaardige campagneorganisatie. Buiten campagnetijd dient deze strategische unit zich bezig te houden met onderzoek, strategie, de landelijke permanente campagne en de ondersteuning van de decentrale permanente campagne. In al haar werk stemt de strategische unit af met fractie en smaldeel in Den Haag en komt zij tot een duidelijke taakverdeling. Ook draagt deze strategische unit zorg voor de inhoudelijke ondersteuning van partijvoorzitter en Partijbestuur. Gedurende het jaar 2008 kampte het Kenniscentrum met een stevige onderbezetting

5.2.2 activiteiten

13 februari 2008: 1- jaar kabinet

Vooruitlopend op de komst van de Politiek Strategische Unit organiseerde het Kenniscentrum in 2008 een strategische bijeenkomst '1 jaar kabinet'. Op 22 februari 2008 zat de PvdA precies 1 jaar in het kabinet Balkenende IV. Tijdens een grote bijeenkomst met alle PvdA-bewindspersonen werd de stand van zaken opgemaakt. Alle bewindspersonen waren aanwezig op deze avond. De avond had de vorm van een talkshow onder leiding van Wouke van Scherrenburg en Dolf Jansen. Zij riepen de bewindspersonen één voor één op het podium, waar zij konden vertellen over hun belangrijkste wapenfeiten van het afgelopen jaar. De onderwerpen werden per bewindspersoon gekozen op basis van een door hun politiek assistent aangeleverde lijst met wapenfeiten. In de meeste gevallen werden de bewindspersonen op het podium ondersteund door één of meerdere direct betrokkenene(n) bij hun beleid. Zo had Frank Heemskerk twee jonge ondernemers bij zich, die via een microkrediet een bedrijfje hadden kunnen oprichten, Jet Bussemaker stond naast wethouder Otwin van Dijk uit Doetinchem, die door de invoering van de WMO verscheidene keren in aanraking kwam met haar beleid en Ahmed Aboutaleb had Ger Jaarsma, voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet, meegenomen met wie hij aan schuldhulpverlening werkt. Wouter Bos sloot als vice-premier en partijleider de avond af.

1 maart 2008: Onderwijsbijeenkomst 'Hoe nu verder na Dijsselbloem?'

Op woensdag 13 februari presenteerde de parlementaire commissie 'onderwijsvernieuwingen' haar rapport 'Tijd voor onderwijs'. Op 1 maart 2008 organiseerde het Kenniscentrum van de PvdA aansluitend aan het Politiek Forum van de PvdA een grote onderwijsdiscussie met als thema: Hoe nu verder na Dijsselbloem? Met medewerking van: Jeroen Dijsselbloem, Sharon Dijksma, Margot Kranenveldt en Marianne Besselink. Lokatie: Jaarbeurs Utrecht

29 maart 2008: duurzaamheidsfestival

Voor het eerst had de Partij van de Arbeid bewindslieden op de vier sleutelposities voor duurzaamheid: minister Jacqueline Cramer op Milieu, minister Bert Koenders op Ontwikkelingssamenwerking, staatssecretaris Frank Heemskerk op Economische Zaken en staatssecretaris Frans Timmermans voor Europese Zaken. Een uitgelezen kans om het debat over duurzaamheid een extra impuls te geven.

Daarom organiseerde het kenniscentrum op 29 maart jl. het PvdA Duurzaamheids-festival, dat plaatsvond in het Museon in Den Haag. Het festival begon met een plenair gedeelte onder leiding van cabaretier Jan Jaap van der Wal. Poolreiziger Marc Cornelissen sprak over zijn expedities naar de Noord- en Zuidpool. Daarna deelden we op in verschillende workshops, o.a. over maatschappelijk verantwoord ondernemen, adaptatie, Europa als bakermat van een schone economie en cradle-to-cradle. Na twee workshoprondes sloten we weer plenair af, waarbij de vier bewindspersonen aangaven wat zij van deze dag meenemen voor hun agenda voor de komende drie jaar.

Juni-juliaugustus-september: Grootschalig electoraal onderzoek (handelingsperspectieven PvdA)

In samenwerking met TNS-Nipo heeft het onderzoek in 2009 voor het grootste deel in het teken gestaan van een grootschalig electoraal onderzoek. Het onderzoek leverde de PvdA inzicht op welke onderwerpen en thema's de PvdA zichzelf moet profileren om electorale winst te boeken. Er kwamen concrete aanbevelingen naar voren voor do's en don'ts, welke doelgroepen gevoelig zijn voor welke argumenten en middels welke media deze groepen te bereiken zijn.

15 november 2008 – 3 december 2008 Lijsttrekkersdebatten Europees Parlement

Om de aanvoerder te kiezen voor de kandidatenlijst voor Europa heeft de PvdA van 8 tot 19 december 2008 een ledenraadpleging gehouden. De kandidaat-lijsttrekkers gingen het land in om zich te presenteren aan de partij, hiervoor werden vijf regionale bijeenkomsten georganiseerd. Leden konden op deze manier kennis maken met de kandidaten en hun brandende vragen stellen. De 4 kandidaten waren Hannah Belliot, Thijs Berman, Kris Douma, Jacques Monasch.

De bijeenkomsten vonden plaats op: Zaterdag 15 november in Groningen, zondag 23 november in Kerkrade, zaterdag 29 november in Den Bosch, zondag 30 november in Enschede.

13 november tot en met 25 november: Waterschapsverkiezingen

De waterschapsverkiezingen 2008 zijn gehouden van 13 t/m 25 november a.s. Dit keer was het voor het eerst dat de categorie 'ingezetene' bij deze verkiezing op basis van het lijstenstelsel was georganiseerd, i.p.v. het oude personenstelsel. Circa 2/3 van de zetels was verkiesbaar via lijsten, de rest waren zgn. 'geborgde zetels (meestal LTO, KvK en Het Bosschap). Dit betekende dat de PvdA onder haar eigen naam kon meedoen.

De PvdA heeft in 21 waterschappen meegedaan onder haar eigen naam. In 4 waterschappen had ze zich aangesloten bij Water Natuurlijk (Waterschappen in Overijssel en Limburg)

In 1 waterschap zette ze een al bestaande samenwerking met de partij 'Water, Wonen en Natuur' voort (Flevoland). Ten behoeve van deze verkiezingen heeft het landelijk partijbestuur een commissie ingesteld die zich heeft beziggehouden met het schrijven van een verkiezingsprogramma waterschappen. De voorzitter van de commissie was Dijkgraaf Hans Oosters. Jan Boelhouwer was als lid van de Tweede Kamerfractie bij de opstelling betrokken. Dit 'watermanifest' is door een aantal individuele leden en enkele gewesten aangevuld met regionale thema's. Alle PvdA waterschappen hebben gebruik gemaakt van dit watermanifest.

De organisatie van de waterschapsverkiezingen was in handen van het gewestbestuur en een klein team (2 personen) op het partijbureau. Gedurende de stemperiode hebben ook de medewerkers van de website redactie extra aandacht besteed aan de waterschappen

Vanuit het landelijk partijbureau werden de volgende zaken georganiseerd:

- Organisatie waternetwerk bijeenkomst op 20 september a.s in Utrecht Hoge School Domstad.
- Bijeenkomst lijsttrekkers met Lilianne Ploumen, Mariette Hamer. Op een gemeenschappelijke bijeenkomst op 24 september werden speerpunten benoemd en campagne strategie besproken
- Aandacht op de landelijke website, in Rood en Lokaal Bestuur aan deze verkiezingen. Interviews met de meeste lijsttrekkers op de site.
- Inzet minister Cramer bij enkele waterschappen en via een videoboodschap op YouTube
- Ontwikkelen van een flyer met onze 10 belangrijkste punten.
- Verzorging van wekelijkse emailbrief (InfoMail) met daarin actuele informatie, antwoord op vragen en andere zaken mbt campagne. InfoMails en andere relevante documenten werden opgenomen in een speciale webgroep in 'mijn pvda'. Daarnaast werden door het 'bureau' de vragen, die via mail en telefoon binnen kwamen, beantwoord.
- Plaatsing van advertenties in VARA gids, VPRO gids, Vrij Nederland, Volkskrant en Metro